

Posudek bakalářské práce Anny Pýchové *Vývoj užívání pomístních jmen v Lomnici nad Popelkou a okolí*

Koncepce práce

Bakalářská práce A. Pýchové se zabývá místními a především pomístními jmény v městě Lomnici nad Popelkou a jejím okolím; výrazná poznámka v samotném začátku práce upozorňuje, že ze zkoumaných lokalit byla – zřejmě z kapacitních důvodů – oproti původnímu plánu vyřazena toponyma z katastru obce Stružinec. Autorka vycházela ze starších soupisů prováděných v tomto místě v různém rozsahu a kvalitě v letech 1928, 1964 a 1979 a na to navázala vlastním aktuálním výzkumem, což jí umožňuje podat přehled vývoje užívání lokálních toponym za poslední necelé století.

Struktura práce je promyšlená; jak bývá u podobných prací obvyklé, je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části autorka přibližuje onomastiku a její odnož toponomastiku jako vědní obor a uvádí obecné zdroje pro sběr toponomastického materiálu. V další části pak představuje v krátkém historicko-zeměpisném exkurzu zkoumanou oblast a podává přehled dosavadního zkoumání toponym v této oblasti. Praktická část začíná představením vlastního sběru materiálu, metod výzkumu a charakteristikou respondentů. Autorka potom dělí toponyma do jednotlivých kategorií (agronyma, oronyma, hydronyma atd.), v přehledných tabulkách porovnává materiál ze všech čtyř výzkumů a důkladně jej komentuje. V další části se podrobně věnuje svému vlastnímu soupisu toponym, což přináší občas opakování některých informací z předchozí části, ale jistě je zařazení tohoto oddílu do práce oprávněné. V poslední části práce se pak autorka snaží na nashromážděný materiál aplikovat dvě tradiční toponomastické klasifikace ze 70. let 20. století – sémantickou Šmilauerovu a strukturní Majtánovu. V krátkém závěru pak konstatuje, že toponymický systém ve zkoumané oblasti je poměrně stabilní a že se jména poměrně dobře udržují v povědomí místních obyvatel napříč všemi generacemi, úbytek zjišťuje u některých typů pomístních jmen (agronyma, hodonyma). **Hodnocení: A**

Metodologie

Metodologie sběru toponymických dat a jejich zpracování je standardní a vcelku promyšlená; snad jen v souvislosti se zpřísněnými nároky na dotazníková šetření v posledních desetiletích bych čekal podrobnější informace o dotazníku (včetně jeho uvedení v příloze), případně o kritériích výběru respondentů, jejich informovaném souhlasu apod. (ale je možné, že onomastické výzkumy se těmito standardy přesně neřídí). Autorka promyšleným způsobem porovnává starší výzkumy mezi sebou i se svým vlastním výzkumem. Při interpretaci zeměpisných jmen lze ocenit autorčin střízlivý přístup k etymologickým výkladům, ve kterých se drží spolehlivých zdrojů (Profous aj.) a nepouští uzdu své fantazii a drží si patřičný odstup i od tzv. lidověetymologických výkladů. Pokusy aplikovat Šmilauerovo sémantické třídění na nasbíraný materiál přináší jako vždy v podobných případech sporná zařazení, nerozumím např. tomu, proč jméno *Záměstí* má být motivováno polohou, zatímco *Zákoutí* vzdáleností, spíše se mi to zdá – i na základě podaného výkladu – naopak. V textu lze najít drobné nesrovnalosti terminologické (*číslo pomnožné*, s. 77) i věcné (křížová cesta není připomínkou Ježíšova zmrtvýchvstání, s. 61, Harvard není britská univerzita, s. 64, 75).

Hodnocení: A-B

Práce s odbornou literaturou

Autorka pracuje s odbornou literaturou odpovídajícím způsobem, správně a konzistentně ji cituje, přičemž svůj autorský komentář náležitě odděluje od citovaných pasáží. **Hodnocení: A**

Formální úroveň práce

Rozsah práce je přiměřený, objevuje se tam však více formálních nedostatků. Lze je rozdělit na několik skupin: stylistické a formulační neobratnosti a nejasnosti: *dostála samosprávnosti* (s. 21); *přímý účel jsme pro konkrétní počet jmen neměli* (s. 28); *dle borového, případně borovicového, porostu* (s. 35); *tím, že se jedná o předměstí, ale kvůli variantě Hradčany se nabízí Profousův výklad* (s. 66); *v případě určování polohy měkkým adjektivem je tak uskutečněno příponou –ní nebo -ení* (s. 80), morfologicko-syntaktické chyby: *ve všech sledovaných období* (s. 43); *po význačném textilnímu výrobcí a magnátu* (s. 43); *skupina názvů motivované souvislostí se zemí* (s. 75); pravopisné chyby: několik chybějících či přebývajících čárek, *sepjetí, mikro exkurz* aj.; grafické nedostatky: poznámky pod čarou, zvláště větné, by měly začínat velkým písmenem a být ukončené tečkou; u výkladu jména *Sopikov* jsou obráceny šipky; nevysvětleno je dvojí psaní *Allain/Alain*; někdy je špatně použita kurzíva (srov. hlavně *V Nejstarší české rýmované kronice tak řečeného Dalimila* jsou pak...s.20).

Hodnocení: B-C

Celkové hodnocení: Práce splňuje podmínky pro tento typ kvalifikačních prací a doporučuji ji obhajobě. Podle průběhu obhajoby navrhuji hodnocení *výborně – velmi dobře*.

V Praze 29. 8. 2024

doc. PhDr. Jiří Rejzek, Ph.D.